ACC. N:R. 16412:1–36. (+3 st. fotos).

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Blekinge
Härad: Medelstå
Socken: Rommelsta & Rommelstad
Uppteckningsår: 1939 & 1940

Upptecknat av: Axel Hammelev
Adress: Brev. 97. Rommelsta
Berättat av:
Född år ..... i .....

Julkakor & bröd, tekn. 1–20	sid 1–7
Julhögar	" 8
Stjärngossar	" 9
Julgran & Julträd	" 10
Krubbor	" 11
Julgran	" 12
Adventsljus	" 12
Julmarknad	" 13–15
Julfonte	" 15–17
Julmarknad	" 18
Nyheter i pappershandeln	" 19–21
Annandagsjulbal & Nyårsbal	" 22–25
I familjen	" 26–27
"Sopa ut Julen"	" 28–30

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 76412:1.

Landskap: .....

Härad: .....

Socken: .....

Uppteckningsår: .....

Upptecknat av: Ake Hammelig

Adress: Brol. 97, Romeleby

Berättat av: .....

Född år ..... i .....

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Upplysn. avg. ägare till Julträd, Granar, Krubbor. 1/

1a Lina Carlsson, änka, bagerska med egen affär, fått servering shjälp vid kalaser i tillämningen.

2. Frida Svensson, änka, har fått fortsätta mjölkaffär, mannen målare, biografägare, kemikaliehandlare.

3. Arvid Johansson, arbetare, Kallinge bruk, född där.

4. Hjalmar Hansson, " " " " "

5. Albert Jönsson, " " " " i Ringsboda, Ringsboda sn

6. Ingrid Andersson, änka - man järnvägs-verkstadsarbetare, född i Backaryd, Backaryd sn 1853

7. Astrid Andersson, dotter till föreg. handbiträde, född omkr. 1902

9. Fabian Johansson, fd. fabriksarbetare, Emaljerverket Romeleby

A.-B. GRAPHS BOKTR., LUND

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M 6412:2.

Landskap: ..... Upptecknat av: .....

Härad: ..... Adress: .....

Socken: ..... Berättat av: .....

Uppteckningsår: ..... Född år ..... i .....

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

2)

10. Magnus Svensson, Specerihandlare, änke man - född ondr. 1890 i Kuggeboda, handl. först i Bråhne-Holy sedan i Rommelv.

11. Folke Altvik, kontorist, gift med endotter tar f. prosten A. Hilder, Rommelv.

11a. Clara Cronkvist, änka efter fabriksarbetare vid Emaljerverket, Rommelv. 75 år gammal.

12 + 13 Axel Hammelin f.d. Ingenjör, född 1883 i Rommelv

14. Hans Ekmberg, kontorist, " 1877 Karlskrona

15. se 10.

16. Erik Söderberg, lagerchef, ~~f~~ född 1899 i Rommelv

17. Oscar Thorssell, bokförare, född 1887 i Rommelv - föräldrar från Skåne.

18 - se 12 + 13

19 Sven Gustafsson, fotograf, född 1893 i Bråten, Ringsboda socken

A.-B. GRAPHS BOKTR., LUND

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M6412:3.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Blekinge
Härad: Medelsta
Socken: Ronneby stad
Uppteckningsår: 1939

Upptecknat av: Sigfrid Hammarlöf
Adress: Brov. 97, Ronneby
Berättat av: C. J. Hansson
Född år 1876 i Stubbemåla

L.U.F. 22 Julkakor 1.

Hansson antogs till lärling hos bagaremästare N. J. Sundin, Ronneby 1892. Blev gesäll 2/12 1896; efter anställning i Sölvesborg blev han sin egen i Ronneby 1899.

Svar på frågel. L.U.F. 22.

fråge 1. Vita bemålade julkakor, tecku. 1–20.

Formerna 1, 2, 3, 4, 5 hå tillkommit under senare år, inköpta i järnaffär (hå funnits i handel minst 15 år).

Övriga former 6–20 hava bakats hos N. J. Sundin, Ronneby före 1892 samt av H-n sedan 1899.

Benämningar: 1. 'Hjort', 2. 'Tupp', 3. 'Ekorre', 4. 'Gris', 5. 'Gubbe', 6. 'Häst', 7. 'Häst', 8. Katt el.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAFNS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M6412:4

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: ..... Uppteckna av: .....

Härad: ..... Adress: .....

Socken: ..... Berättat av: .....

Uppteckningsår: ..... Född år ..... i .....

L.U.F.22 Julkakor 2.

'Räv', 9. 'Hund', 10. 'Bock', 11. 'Hjort', 12. 'Rejon', 13. 'Gris', 14. 'Björn'? 15. 'Tupp', 16. 'Gubbe', 17. 'Käring', 18. 'Tomte', 19. (stort) 'Hjärta', 20. (litet) 'Hjärta'.

Kakorna göras av mjöl, mjölk och socker och dekoreras med röd färg*) för hand. Tillverkningen börjar de för**) i november månad, numera början av dec., försäljning ~~under~~ sker omedelbart och bakning fortgår så gott som varje dag till närmare jul.

Till omkr. 1914 bakades 4-5000 årligen. Under senare år göras c:a 2000 årligen.

*) karmellfärg. **) före 1914

ACC. N:R. M6412:5.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av:

Uppteckningsår: Född år i

L.U.F 22. Julkakor 3.

Vetekakor av vanlig vetedeg, skäras med kniv vid utbakning och formas för hand. Arb. utföres av 'mäster' själv, "gesäller och pojkar ha inte det rätta sinnet för sådant nu". Kakorna pensslas med ägg och förses med korinter till ansiktet och knappar.

Benämningar: 'stor gubbe', 'liten gubbe' 'stor käring', 'liten käring', 'tickan i det gröna', 'häst med ryttare'.

'Stora gubbar' och 'Hästar' förses med 'landgång' — den oxidna staven mellan fötterna — för att styrka benen.

Samma sorter hava bakats av N. J. Sun-

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAPHS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M6412:6.

Landskap: ..... Upptecknat av: .....

Härad: ..... Adress: .....

Socken: ..... Berättat av: .....

Uppteckningsår: ..... Född år ..... i .....

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

L.U.F. 22 julkakor 4

dim före 1892 och sedan av H-n.

Bakningen av vetekakor brukade före 1914 börja omkr. första dagarna i Dec. och fortgå med omedelbar försäljning till jul. *)

Åtgången lika stor år efter år.

"Samma gubbar och gummor kommer det ena året efter det andra för att köpa 'julakakor'."

*) Man sålde då ca 2000 st. numera göras 5-600 st. om bakningen skar under sista veckan före jul.

Före rationeringen under världskriget kommo gummor (Anna Jonsson, Anna Pålsson) från landsbygden, s.k. 'kakekäringar' tämligen regelbundet året om för inköp av bröd, hvetekakligen bullar, rågskorpor

A.-B. GRAPHS BOKTR., LUND

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M6412:7.

Landskap: ..... Upptecknat av: .....

Härad: ..... Adress: .....

Socken: ..... Berättat av: .....

Uppteckningsår: ..... Född år ..... i .....

L.U.F. 22 Julkakor 5.

och vetekorgar, för senare utförsäljning. Kakehärningarna köpte och sålde också julkakor.

Bondiga bro varorna i två korgar sammanbundna med en 'näsduk' (utt. nässtukk vet. schaletti) av bomullstyg och hängande över axeln, en på bröstet, en på ryggen). Andra dogo en kärra eller liten fyrhjulig 'pinna'-vagn för sina varor. Bjöddes på kaffe i gårdarna, en gumma säges ha druckit 17 koppar (kom hem innan kom)

Pepparkakor: Endast snöformerna 1-5 'Hjort', 'Tupp', 'Ekorre', 'gris', 'gubbe' samt 19 o 20 'Hjärta' utföras i pepparkakstdeg. 'Hjärtan' dekoreras genom prikering.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

ACC. N:R. M6412:8

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: ..... Upptecknat av: .....

Härad: ..... Adress: .....

Socken: ..... Berättat av: .....

Uppteckningsår: ..... Född år ..... i .....

L.U.F 22 julkakor 6.

eller med sockerstrimlor.

Pepparkaka nr 21 med raka sockerstrimlor hör även till julkakorna. Formen användes någon gång för beställning till någon fest vid annan tid.

Flera meddelare ha berättat att de målade kakorna i allmänhet voro uppätna före jul av barn som fingo dem i gåva eller köpte dem själva. Sparades någon sattes den jämte en el. flera vetekakor runt julträden. Vetekakorna kunde i vissa fall gömmas år efter år. Man hängde el. spikade upp dem på läggarna i sovliga hem.

Fk Gusti Norden meddelar att vita målade kakor hos henne ännu hängas i julgran, samt att seden ofta förek i andra hem i staden.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M 6412:9.

Landskap: Blekinge
Härad: Medelstå
Socken: Ronneby stad
Uppteckningsår: 1940

Upptecknat av: Axel Hammarlund
Adress: Brevl. 97, Ronneby
Berättat av: a) Westergrens bageri. b) Elsa Roste, skånebageriet
Född år ..... i .....

7.

a) Inflyttade från Lund 1926, övertagit O. P. Andersons bageri. Har fortsatt att baka vita, målade kakor och vetekakor varje jul, god åtgång alla år. Tupsp-form ink. i Karlskrona för några år sedan, bock ny för 1939 ink. i Ronneby."

b) Skåning, övertog 1907 bageri i Ronneby. Har sedan dess bakat vita, målade kakor & vetekakor varje jul. Formar tre vita kakor egna modeller. "Åtgång mycket mindre nu än de första åren."

Ende julbröd som säljes på torget är "vörtbröd", som även tinhandlaholles mot beställning i alla brödförsäljningsställen, specceri & mjölkbutiker.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAPHIS BOKTR., LUND

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R. M6412:10.

Landskap: Blekinge
Härad: Medelstad
Socken: Ronneby stad
Uppteckningsår: 1940

Upptecknat av: Axel Kaunelöf
Adress: Brevl. 97, Ronneby
Berättat av: Anna Petersson
Född år 1882 i Ronneby

L.U.F 22

Fråga nr 2. Julhögar 8.

Äldre barn i familjen, fadern länsman, fingo vid julen "julahögar" best. av en vetebulle, en kaka kallad "julakuse" - form obekant, vetekaka kallad "Fickan i det gröna" en brun pepparkaka - tol. hembakad, en (köpt) vit, målat häst, bock el. gubbe el. käring, en bit konfekt i papper.

Samma sed återfanns i andra hem, som A.P. minnes, in på 1890-talet.

Fråga nr 4. Julgran fanns i hemmet så långt tillbaka A.P. kan minnas.

Sedan omkr. 1900 har försäljning av julgranar på torget och angränsande park ständigt ökat.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

ACC. N:R. M6412:11

Landskap: Blekinge
Härad: Medelsta
Socken: Rommelsta
Uppteckningsår: 1940

Upptecknat av: Axel Hammarlin
Adress: Mvl. 97, Rommelsta
Berättat av: Kommunister H. Blennow Kallinge
Född år ..... i .....

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

L.U.F. 22
Fråga 3. Stjärngossar 9.

I Kallinge, bruhssamhälle 4 km. norr om Rommelsta, anordnade B. på kvällen 13/1-1940 ett tåg med stjärngossar. "Gossarna tillhörde en gosskör vid Kallinge kyrka. Intresserades för saken genom en art. i en julttidning. Klädde sig i vita skjortor med rep om livet och toppmössor med stjärnor på; en av dem bar en stor stjärna, på en stång som reflekterade ljuset från de andras fackklor (ink. i spotaffär i Rommelsta). Under tåget genom samhället besöktes ett 20-tal ställen, där man sjöng "Staffan var en stalledräng....". 130:- kr. insamlades och fördelas: 1/3 till Finlands barn, 1/3 använde till kören vid Pingst, 1/3 till sommarläger."

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M6412:12.

Landskap: Uppteckna av: Ake Hammelev

Härad: Adress: Brevl. 97, Romele

Socken: Berättat av:

Uppteckningsår: Född år i

10.

Fråga nr 4 Julgranar klädes i de flesta hem dagen före julafton på kvällen, kallad "lille julafton", men det förek. också att den ej färdigställes förrän på julaftonseftermiddag. Så länge barnen äro små utföres klädseln av de äldre, men efterhand som barnen bli större övertå de "arbetet". Några särskilda ceremonier härvid torde inte förekomma.

Julträd - gamla och nya - förekomma i många hem samtidigt med julgran. Enl. uppg. finnas i stor del av arbetarhemmen på Kallinge julträd - många av dem ärvda, och många familjer ha låtit göra under de allra sista åren. se även sid. 18.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAPHS BOKTR., LUND

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R. M 6412:13.

Landskap: Blekinge
Härad: Medelstad
Socken: Ronneby & Rödeby stad
Uppteckningsår: 1940

Upptecknat av: Axel Hammeby
Adress: Brol. 97, Ronneby
Berättat av:
Född år ..... i .....

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

L.U.F. 22
Fråga 5. Krubbor har förts i handeln i staden med 11.
än 20 år. De som uppställa sådana ha oftast fått sedan genom julberättelser och il. i tidn. Stallens utseende varierar i högre grad än figurerna som i stort sett äro lika. I de flesta kartonger med figurer förek. 1 ko, 1 åsna, 1 får, men andra finnas med endast 3 el. 4 får, d.v.s. utom människobilderna.

Tasta eller hopfällbara pappersskrubbor finnas i handeln, men synas utträngas av de andra med lösa fig. i stallar av trä.

Seden synes inte vara mycket spridd.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAFNS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M 6412:14.

Landskap: Blekinge

Härad: Medelstå

~~Socken:~~ Ronneby stad

Uppteckningsår:

Upptecknat av: Axel Hammeln

Adress: Brovl. 97, Ronneby

Berättat av:

Född år i

L.U.F. 22

12.

Fråga 6. Julgran restes på torget i Ronneby första gången julen 1922. Beslut fattades i stadsf.m. om att använda färgade lampor vartannat och vita vartannat år, f.o.m. 1936 har endast vita lampor använts.

Fråga 7. Adventsljus: Fröken Agda Kindblad har tänt sådana sedan över 50 år. I uppt:hem har seden förek. c:a 15 år.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAPHS BOKTR., LUND

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

ACC. N:R. 17642:15.

Landskap: Blekinge
Härad: Medelstad
Socken: Rommelsta Stad
Uppteckningsår: 1940

Upptecknat av: Axel Hammelev
Adress: Brell. 97, Rommelsta
Berättat av: Fru Gurli Nordén
Född år 1865 i Ottenäsgården, Aspö

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

L.U.F 22 13.

Fråga 8 Julmarknad

En syster till berättarskan, Magda Nordén, började vitvarubiffen 1890; flyttade 1895 till Karlskronagatan i utökade sedan med "basar" med leksaker, hushållsartiklar av trä och plåt m.m.

Söndagen före jul ordnade man s.k. "julexposition" i en sum gränsande till affären, det tog mig. en vecka att ställa i ordning. På bord och ställningar hopsatts ett helt landskap upp, med kyrka och gårdar, vägar och sjöar. Vid kyrkan stodo präst och klockare och på vägarna färdades folk till kyrkan i vagnar och till fots. I sjöarna simmade fåglar. Marken mellan vägarna var detsis täckt med mossa och däri

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAPHS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M6412:16.

Landskap: ..... Upptecknat av: .....

Härad: ..... Adress: .....

Socken: ..... Berättat av: .....

Uppteckningsår: ..... Född år ..... i .....

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

14.

stora träd med små fåglar på grenarna.

Mellan kl. 6 och 10 em. på söndagen var affären öppen och köpare och nyfikna finogo då gå in och titta på utställningen. Under de följande veckodagarna före jul hölls affären öppen till kl. 10 em. Man öppnade kl. 8 f.m. Under denna julförsäljning brukade flera flickor från familjer i staden för sitt nöjes skull hjälpa till bakom disken, i shet om kvällarna, då ett stort kaffebord stod dukat för medhjälparna.

Även pappersaffärer och några andra småaffärer, som förde julsaker hölls öppet i ung. samma grad. Det förek. även att specerialaffärer hölls öppet till kl. 9 el. 10 em.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHMS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M6412:17

Landskap: ..... Upptecknat av: .....

Härad: ..... Adress: .....

Socken: ..... Berättat av: .....

Uppteckningsår: ..... Född år ..... i .....

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

15.

Magistraten förbjöd omkr. 1905 äppelhållandet på Söndagarna, man ansåg trotsare förbudet under några år och fick böta 5:-kr. därför till omkr. 1908 då strängare förordning utfärdades om för tidigare stängning.

Utställningen ordnades varje år med en del förändringar – bl.a. importerades en del djurfigurer från Tyskland – troligt till 1929 då affären överlämnades. Eftr. har endast vitrumaffär.

Fråga 3. I Nordéns familj hade man "jultomte" som kom med julklappar i en korg. Till julen 1922 skrev Ekl Magda Nordén verser som tomten

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M 6412:18.

Landskap: ..... Upptecknat av: .....

Härad: ..... Adress: .....

Socken: ..... Berättat av: .....

Uppteckningsår: ..... Född år ..... i .....

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

16.

läste, tomte var döv. Löjtnant Ehrstedt gift med en
Ida Norden.

"Jultomtens budskap.

Frid till människor, frid på jord!
Det var änglens helga ord.
Och lovsång sjöngs av himlens här,
att född var Jesusbarnet kär.
Till barnet vid Marias barm
får komma fattig, rik som arm.
Han sina armar sträcker ut
till alla inte världens slut.
Mitt budskap går från land till stad
och önskar jag en jul så glad.
Men liten tomte även vill,

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAPHIS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M6412:19.

Landskap: ..... Upptecknat av: .....

Härad: ..... Adress: .....

Socken: ..... Berättat av: .....

Uppteckningsår: ..... Född år ..... i .....

17.

att vi må barnet höra till.
För skogens tomtar komma då
vid juletid att hälsa på,
och julens klockor till ditt sinn
av frid och fröjd de ringa in."

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAPHS BOKTR., LUND

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R. M6412:20.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: ..... Upptecknat av: Ake Hammelin

Härad: ..... Adress: Brevl. 97, Romeleby

Socken: ..... Berättat av: Fru Nancy Melén, Romeleby

Uppteckningsår: ..... Född år ..... i .....

18.

Julmarknad

1937 och 1938 anordnade Romeleyavd. av Röda Korset och Sundstormalltorna gemensamt och 1939 lotterna ensamma en försäljning i en kiosk i en av stadens parker, Torgparken. Denna försåldes: Gipsfiskar av trä, julträd av trä, båda tillverkade av en snickare i staden och betsade och målade av medlemmar i de båda föreningarna, bockar av halm, tomtar av garn & tyg, bonader och löpare av papper, julgranisprydnader, karameller, kakor. Handarbeten förfärdigade av föreningsmedlemmar sålds och lottades ut på "amerikanskt lotteri". Varm glögg & dr korv sålds. Inkomsterna av för lotterna & Röda Korsets verksamhet.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M6412:21.

Landskap: Blekinge
Härad: Medelstad
Socken: Rommelystad
Uppteckningsår: 1940

Upptecknat av: Axel Hammelin
Adress: Brevl. 97, Rommelyt
Berättat av: K. Sjölander, Rommelyt Cigarr- & Pappershandel
Född år ..... i .....

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

19.

Fråga nr 9. Nyheter i pappershandeln

Senaste nyheter, c:a 3 år, äro bonader och bordlöpare tryckta på styvt papper (ej kartong) med c:a 15 olika motiv, som ändras år från år. Bordlöpare av crêpepapper av äldre typer finnas ännu men undanträngas av sådana på styvt (tjockt) papper.

Bland motiv märkas: a) tomtar kring grötfat med text under bilden: "Här tomtarna två som hägna det tjäll, des njuta av gröten i julekväll."

b) Vinterlandskap med röd stuga och snötyngda träd med text under bilden: "Vackrast uppå jord är väl fel i nord."

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAPHS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M 6412:22

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: ..... *Upptecknat av:* .....

Härad: ..... *Adress:* .....

Socken: ..... *Berättat av:* .....

Uppteckningsår: ..... *Född år* ..... *i* .....

20.

c/ Dansande tomtar i grå-röda dräkter med guld på — röd tutten med gula stjärnor.

Ca 10 år gamla äro s.k. "tomte-, bock- och tre små grisar-längder", figurerna äro sammanhängande — ~~[illegible]~~ upp till 16 i rad, grisarna 12-15, — vikta så att de ursprr. likna en tjock figur. Utdragna ställas de på julbordet omkring gästabud och fat som tur under längdens. Tomtar finnas i olika storlekar fr. 3 till 12 cm. höga, helt röda utan fotrensa samt 12-15 cm. röd-grå-vita med fotrensa försedd med text: "God jul" på ena och "Gott nytt år" på andra sidan.

"För 2-3 år sedan" tillkom längder med 4 st.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAPHS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M 6412:23.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: ..... *Upptecknat av:* .....

Härad: ..... *Adress:* .....

Socken: ..... *Berättat av:* .....

Uppteckningsår: ..... *Född år* ..... *i* .....

21.

tomtar 20-25 cm. höga i grå-röd-vita dräkter att uppställas på bord el. hylla som dekorationer.

"Ett par år" hava förekommit lösa blad och kristar med röda bär-järnek-till bordsdekorationer, utförda av papier-mâché.

I pappers- och andra affärer har vid julhandeln c:a 8 år använt omslagspapper med en mängd olika motiv med el. utan text, "God helg", "God jul", järnekskristar med bär, ljus, kärvar, stjärnor, dombrun grankristar med ljus, julstjärnor (blommar), klockor, tomtar med fyllda fat, julklappar & musikinstrument i landskap m. m. m. m.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAPHS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M6412:24.

Landskap: Blekinge
Härad: Medelsta
~~Socken:~~ Ronneby stad
Uppteckningsår: 1939

Upptecknat av: Axel Hammerlig
Adress: Brevl. 97, Ronneby
Berättat av: Fru Agda Kindblad
Född år 1872 i Karlskrona

22.

Annandagsjulbal + Nyårsbal

På dåvarande Stora Hotellet (nu Stadshotellet) i Ronneby anordnades på annandagen bal för små och stora under en följd av år då hotellet ägdes av Källarmästare J. A. Kindblad, trol. sist 1892. K. dog 1893.

På f.m. klädde de stora granar i stora salen med äpplen, papperskarameller och konfektbitar (utan socker och vatten) samt påsar med nötter, mandel & russin, flaggor och glitter samt vita ljus. Under tiden bjöds kaffe och glögg. Unga och gamla av stadens borgare deltogo under kortare el. längre tid. Alla voro lika välkomna. — Vid 5-6-tiden fingo barnen

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

ACC. N:R. M 6412:25.

Landskap: ..... Upptecknat av: .....

Härad: ..... Adress: .....

Socken: ..... Berättat av: .....

Uppteckningsår: ..... Född år ..... i .....

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

23.

samlas i ett par smårum intill salen – flickor för sig och pojkar för sig. Hoftans musikkår fr Karlskrona utförde musiken och då den spelade upps en marsch tågade barnen ett par varv kring salen, där mammorna sutto längs väggarna, och bildade sedan ringar kring gravarna, flickorna kring den ena och pojkarna kring den andra, för ringdans. Ringdans kring gravar, genom korridorer och smårum med en del äldre sammanhängande länkar instuckna här och där anträdes. Under dans kring gravarna i långsam takt fingo barnen taga lotter ur en kringbu-

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAFNS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M6412:26.

Landskap: ..... Upptecknat av: .....

Härad: ..... Adress: .....

Socken: ..... Berättat av: .....

Uppteckningsår: ..... Född år ..... i .....

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

24.

ren korg. Vinsterna utsjordes av allehanda småsaker – inköpta till priser varierande mellan 0:25 och ett par kronor – från Josef Meja i Stockholm.

Sedan ljusen i granarna brunnit ned el. släckts fälldes granarna och hela skaran ungar stormade fram för plundring – den starkaste fick mest – de minsta fingo hjälp av någon äldre för att inte bli alldeles utan.

Vid midtiden hämtades barnen av pigor eller ledsagades hem av sina mödrar. Sedan granarna undanskaffats och golvet nödtorftigt sopats fortsattes balen av de äldre till framemot 2-3 på natten.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAPHS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M 6412:27

Landskap: ..... Upptecknat av: .....

Härad: ..... Adress: .....

Socken: ..... Berättat av: .....

Uppteckningsår: ..... Född år ..... i .....

Hela nöjet kostade 75 öre för ~~[illegible]~~ barn, 1:50 kr. för vuxna, till bidrag åt musiken, som hela tiden satt och svettades uppe på en liten läktare tätt under taket.

Nyårsbal anordnades alltid av f. A. Knidblad under en lång följd av år. Ansågs som den finaste tillställningen under året i staden. Upphörde troligen 1893 i.o. m. K.s död.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAFNS BOKTR., LUND

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R. M6412:28.

Landskap: ..... Upptecknat av: .....

Härad: ..... Adress: .....

Socken: ..... Berättat av: .....

Uppteckningsår: ..... Född år ..... i .....

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

26.

I familjen

I kättarmästarefamiljens privatkök utdelades på fat. julklappar till fattiga, äldre och barn som kommo både från staden och den omgivande landsbygden. Därvid bjöds kaffe eller vid stark köld varm soppa. Varje barn fick en vetekaka med en 25-öring på och mödrar till dem el. andra ensamma äldre kvinnor (endast få mäns visade sig vid dessa tillfällen) fingo var sin limpa. En skön av folk rann ut och in under flera timmar. Seden fortsattes under många år efter Herr K.s död 1893 av änkefru Louise Knidblad.

Senare på dagen dukades i hotellets

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAPHS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M 6412:29.

Landskap: ..... Upptecknat av: .....

Härad: ..... Adress: .....

Socken: ..... Berättat av: .....

Uppteckningsår: ..... Född år ..... i .....

27.

matsalen långbord med kaffe och gäster för familjen och alla tjänarna, då man även dansade. Kavarmästaren dansade en tvång med alla, familjemedlemmar och personal.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAPHS BOKTR., LUND

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R. M 6412:30.

Landskap: Blekinge
Härad: Medelsta
Socken: Rommelsta stad. s:n
Uppteckningsår: 1940

Upptecknat av: Axel Hammelev
Adress: Brovl. 97, Rommelsta
Berättat av:
Född år ..... i .....

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

28.

"Sopa ut Julen"

Tjugondagen, 13:de jan. el. Tjugon-dag-Knut (ibl. utt: Tjugma-Knut) brukar barn slå sig tillsammans, ofta 4-5 st., för att efter mörkrets inbrott gå omkring och "sopa ut julen". En åtminstone är försedd med kvast. Alla äro mer eller mindre maskerade, svärtade ansikten, lösskägg och slokhattar, vända ("krängda") rockar, långa kjortlar och förkläden; fula pappersmasker förekomma även. Somliga knacka ordentligt på dörren, andra skropa med kvasten på dörren eller väggen och föra rätt mycket väsen. En del säga: "I dag är det 20-ondag-Knut, i dag skall julen sopas ut." Andra mumla nytt "i skägget".

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAPHS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M6412:31.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: ..... Upptecknat av: .....

Härad: ..... Adress: .....

Socken: ..... Berättat av: .....

Uppteckningsår: ..... Född år ..... i .....

29.

utan mening. Omkring 1925, efter 4 års bosättning i östra delen av staden, då ännu tech. landsförsaml., hade vi besök av "utropare" första gången och sedan har en eller två par såväl som kommit nästan varje år. Frekvensen tycks bero på hur pass stark barntillväxten i trakten är. I allmänhet är det barn i ålder 10–14 år – de sista skolåren som roa sig med upptåget. Förr nöjde de sig med att man gav dem äpplen, kakor e.d. men de senare åren har man börjat tigga pengar. Från Kalleryd uppg. att en flicka 'sopat' ihop 10:– kr. på kvällen.

En sagesman berättar: "dörren till köket fick inte vara stängd på hela kvällen för ana bese sprang där"

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAPHS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M 6412:32.

Landskap: ..... Upptecknat av: .....

Härad: ..... Adress: .....

Socken: ..... Berättat av: .....

Uppteckningsår: ..... Född år ..... i .....

30.

inne i själva stoken.

Seden omtalas hä:rsit endast för åtminstone 50 år sedan i den omkringliggande bygden. Det förekom ofta att man skrämde folket i stugorna även med avsikt - genom sitt utseende.

En 80-årig kvinna, död omkr. 1900, brukade berätta om uppträdanden av samma art i Öljehult sn, Blekinge.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAPHS BOKTR., LUND

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Julbröd

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

M. 6412

Landsk. Blekinge
Hd. Medelsta
Sn.
~~By etc.~~ Sonneby

H.
Br.
L.
Djup
Diam.
Ägare
(Adr.)
Fotogr. ~~Teckn.~~ av Harald Olsen
År 1940
Negativ II:10:27

Beskrivning Bröden bakade av vetedeg. Prydda med korinter.
Namn: Se B. 13854!

Litteratur

Ant. av Ingrid Sander

År 1940

Julbröd

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

M. 6712

Landsk. Blekinge
Hd. Medelstad
Sn.
~~By etc.~~ Ronneby

H.
Br.
L.
Djup
Diam.
Ägare
(Adr.)
Fotogr. ~~Teckn.~~ av Harald Olsson
År 1940
Negativ II:10:28

Beskrivning Fotografi av julbröd, insänt av A. Hammelin Ronneby.

Jmf. B. 13855!

Litteratur

Ant. av Karin Samuel **År** 1940

Julbröd

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

M. 6412

Landsk. Blekinge
Hd. Medelstad
Sn.
~~By etc.~~ Ronneby

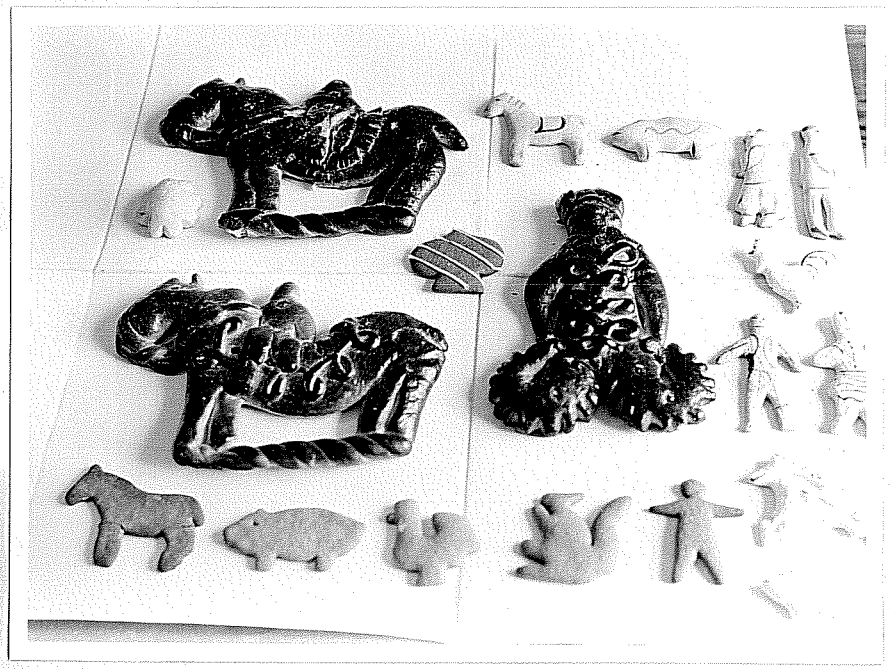

H.
Br.
L.
Djup
Diam.
Ägare
(Adr.)
Fotogr. av Harald Olson
~~Teckn.~~
Ar 1940
Negativ II:10:29

Beskrivning Fotografi av julbird, insänd av A. Hammelin Lennebo.

Inf. B. 13856!

Litteratur

Ant. av Rund Sander **År** 1940

M 6412:33

M 6412:34

M6412:35.

omslagspapper

L.U.F. 22.

Trägn nr 9. (sid 21)

M6412 : 26